

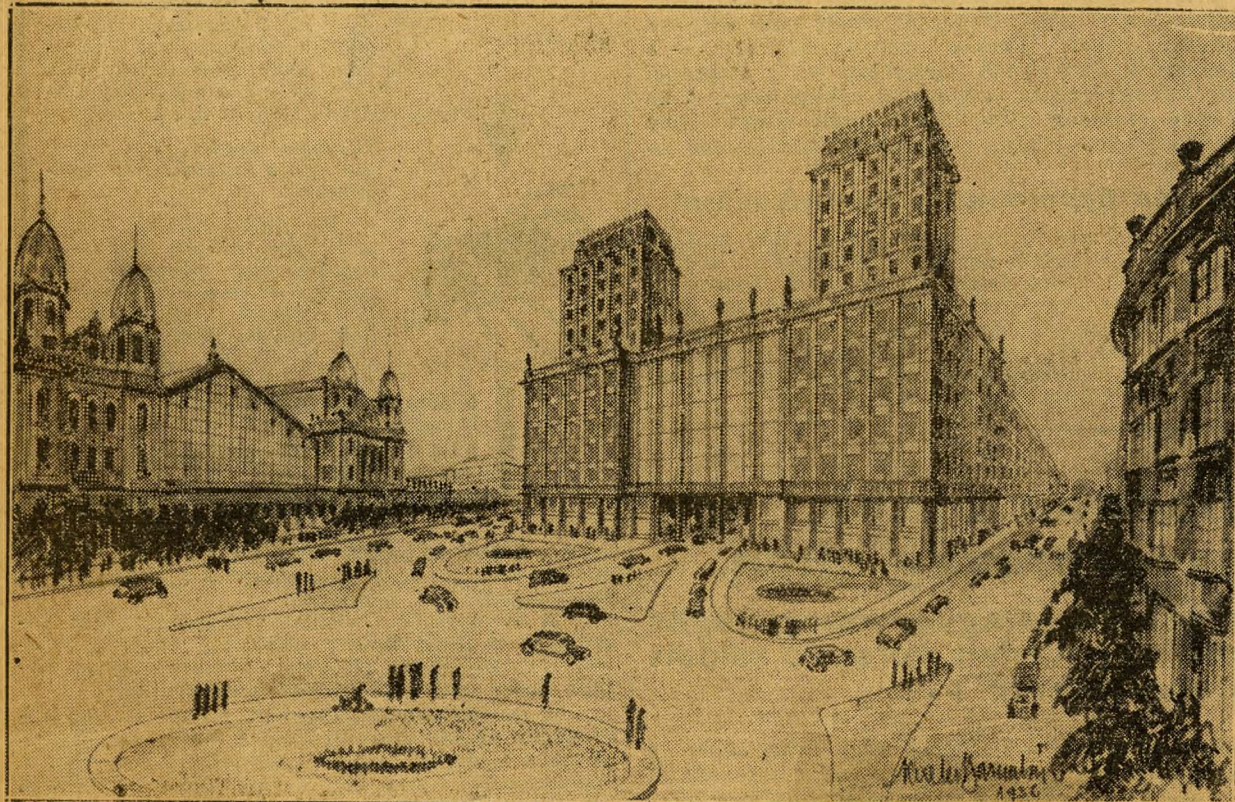
A legnagyobbított Berli-ni-tér építészeti megoldása.

A *Pesti Hírlap* november 28-iki számában már közöltük a Berli-ni-tér rendezési tervének két alaprajzi megoldását. Az első számú ábra azt a tervet ábrázolta, amelyet a *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* a *Pesti Hírlap* kezdeményezésére tanácsülésén még elfogadott. A második számú ábra pedig a *Pesti Hírlap* megbízásából készült terv alaprajzát mutatta be, amely a térnek nagyvonalú építőművészi elgondo-

sege, hogy a Berli-ni-tér ilyenirányú kiképzését megvalósítsák.

Az építészeti terv végleges megoldására pályázatot kell hirdetni

és az arra legmegfelelőbbet elfogadni. Miután a *London-szálló* területe már felszabadult, lehetőséget kell teremteni, hogy a felszabadított részen az egységes homlokzatu és a Teréz-körutig húzódó épületrésznek szárnyépülete már most megvalósulhasson. Az épít-

A kiszélesített Berli-ni-tér képe. Baloldalt a felszabadult nyugati pályaudvar homlokzata, mellette a Teréz-körut. Az új épülettömb közepén, két emelet magas ívelés alatt, torkolodik a Jókai-utca a Berli-ni-térre. Jobboldalon a Vilmos császár-ut. A tervet a *Pesti Hírlap* megbízásából Kerekes Barnabás műépítész készítette.

lás szerint való beépítésével világviszonylatban is jelentékeny műalkotásnak számítana és megvalósulása esetén a Berli-ni-teret Europa egyik legszebb terévé, Budapestnek pedig egyik legérdekesebb építészeti látványosságává emelné.

Az itt közölt képünk Kerekes Barnabás, neves építésmérnök, a *Pesti Hírlap* megbízásából erre vonatkozólag készített rajzát mutatja be.

Ez az elgondolás egy csaknem száz méter front-hosszuságú, hatalmas és egységes épülettömbbel zárja le a Berli-ni-térnek a Vilmos császár-ut és a Teréz-körut közé eső szakaszát, oly módon, hogy az épület a Jókai-utcat is két emeletnyi magasságban áthidalva, a két sarkán kiépített felhőkarcolóival, a tér méreteinek megfelelő arányban megkapó térhatárolást mutat. A rajzon jól látható, amint a Jókai-utca a második emelet magasságáig kiivelt épület alatt, oszlopos városkapu-szerű kiképzésen keresztül az épület közepén kifut a Berli-ni-térre és eltünteti az utcának jelenlegi rézsutos kitorkolását, amely a tér hatását eddig is rontotta.

Az így kiképzett Berli-ni-tér nemcsak külső hatásaiban lenne a főváros egyik legszebb térmegoldása, de forgalmi szempontokból is eszményi lehetőséget nyújt a nagyarányú közlekedés sima és zavartalan lebonyolítására. A *Közmunkák Tanácsának* vezetősége elismeréseméltó meglátással azonnal napirendre tűzte a Berli-ni-tér rendezésének ügyét és határozatával máris lehetővé tette a kiszélesítést. Azonban

ez a lépés még nem jelenti a végleges megoldást és ezért a feladat nagyszabású voltához méltó módon a tér kiszélesítését a tökéletes megvalósításig végre is kell hajtani.

Ez a megoldási lehetőség pedig éppen most idő-szerű, mert ha a *London-szálló* területén helytelen kiképzéssel oldják meg a kibővítést, vagy késlekednek vele, úgy a tér rendezése újabb ötven esztendőre lehetetlenné válik.

A *Pesti Hírlap* megbízásából készült terv megvalósításának pénzügyi akadályai sem lehetnek, mert ez az elgondolás gazdaságilag is elnyozket jelent. A *Közmunka Tanács* tervrajzához viszonyítva a mi tervünk szerint csupán körülbelül harmincnégy négyszögöllel növekszik a beépítetlenül maradó és a szabad térség javára eső kisajátításra kerülő terület. Ez már magába véve sem volna jelentékeny tehertöbblet (mindössze 30.000—35.000 pengő nagyobb költségnek felel meg), de egyáltalán nem jelentős, ha számításba vesszük azt az értékelkedést, amit egyrészt a Jókai-utca területe fölött, másrészt a két felhőkarcolóban engedélyezendő — eddig sohasem remélt — többlet beépítés jelent. A Berli-ni-tér megnagyobbodása és az új kialakítás által keletkezett telekértékelkedés is százezer pengőben jut kifejezésre. Még hozzá nem értő szemlélő előtt is nyomban világossá válik, hogy tervünk elfogadása és annak keresztülvitele igen nagy értékeket hoz fel színre.

Az illetékes hatóságoknak feladata és köteles-

Karácsonyra mindenkinek

szebb lesz a lakása, ha ágyterítőjét vagy függönyét nála m vásárolja

LÖWY ARTHUR csak Király-utca 15

90 cm. Tüllterítő, himzéssel 5.50

150/250 cm. Gitterszerű függöny kézi filével . . 5.90

Dupla ágypárna csipkeszővelből, himzéssel . . 12.—

kezési engedélyt azonban csak olyan formában szabad kiadni, hogy az egyrészt az épülő új palota stílusához megfelelően illeszkedjék bele az egész épülettömbbe, másrészt a Jókai-utcai oldal tűzfalszerű kiképzésben végződjék és így az utca fölött megépülő új házrész csatlakozó részét alkossa. A helyes megoldás természetesen az volna, ha a főváros már most elrendelné a *London-szálló* területén kívül, a Nyugati pályaudvarral szemben levő régi MAV-ház és az arra ráépített félköríves ideiglenes épület kisajátítását, illetőleg lebontását és ott, annak területén, akár saját költségére megépítené a palotát.

Ennek pénzügyi szempontból való jövedelmezősége kétségtelenül a főváros egyik legtöbb hasznot hajtó vállalkozása lenne.

A Berli-ni-tér központi fekvése folytán és az új Lipótváros további nagyarányú fejlődése mellett nemcsak az üzletek, hanem az irodák és magánlakások szempontjából is a főváros egyik legkeresettebb helye és így az ottani helyiségek kiadása azonnal biztosítható volna.

A *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* 11.467/1/1936. számú határozatával, amelyben a Berli-ni-tér új vonalait határozta meg, kimondja: „A szabályozásmódosítás által érintett telkek beépítési módjának megállapítására, jelen határozatunkban nem terjedünk ki.” Más szóval ez azt jelenti, hogy a *Közmunkák Tanácsa*, bár meghatározta az új vonalakat, építészeti szempontból fenntartja magának a jogot a végleges határvonalak megállapítására.

Miután a Teréz-köruti MAV-ház nem áll az Országos Műemlékeketvédő Bizottság védelme alatt, így annak kisajátítása semmiféle nehézséget nem okozhat. A legsürgősebb feladat tehát ennek az egész területnek a kisajátítása, valamint a tervpályázat kiírása. Ez esetben Budapest nemcsak Európa egyik legszebb terével gazdagodik, hanem a főváros közönsége egy olyan értékkel is gazdagodik, amely bőségesen meghozza a befektetett tőkét és annak kamatait.

Kelemen Lajos.